

30. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2023. GODINE
B KATEGORIJA STRUKOVNIH I UMJETNIČKIH ŠKOLA
ISTRAŽIVAČKI RAD
TOČNI ODGOVORI

1. zadatak: 3 boda

1 bod	<p>Za istraživačko pitanje u skladu s uputama.</p> <p>ISTRAŽIVAČKO PITANJE (primjer): Smanjuje li se broj zaraženih HIV-om u svijetu ili samo u pojedinim državama u skladu s ciljevima UN-a? / Može li UN dostići cilj iskorjenjivanja HIV-a do 2030. godine u svim državama?</p>
0,5 bodova	Za istraživačko pitanje ako nedostaje jedna ključna informacija (trend, prostor, uloga UN-a).
1 bod	<p>Za svaku postavljenu hipotezu u skladu s uputama.</p> <p>Primjer: H.1: Broj novih slučajeva HIV-a i broj umrlih od HIV-a/AIDS-a najbrže se smanjuje u državama Afrike. H.2: Veći je udio stanovništva zaraženog HIV-om u slabije razvijenim državama, ali se u tim državama smanjuje broj novih slučajeva.</p>
0,5 bodova	Za hipotezu ako nedostaje jedna ključna informacija (H.1 prostorne razlike, trend; H.2 razvijenost, trend).

2. zadatak: 3 boda

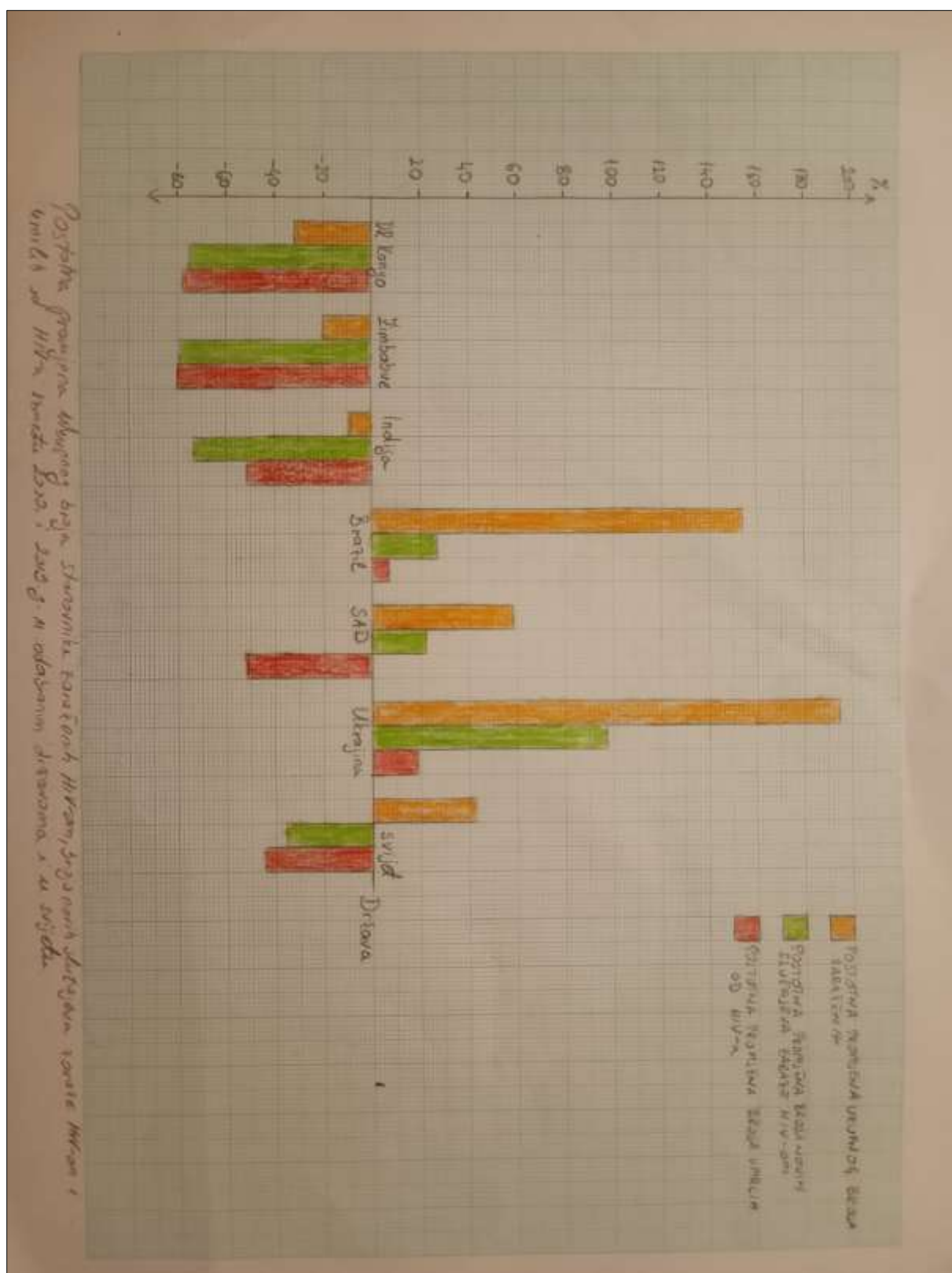
1 bod	<p>Za svaki odgovor koji uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opis važnosti održavanja zdravlja stanovništva u postizanju održivog razvoja - opis globalne distribucije smrtnosti uzrokovane HIV-om/AIDS-om (najveća je smrtnost u državama Subsaharske, posebice Južne Afrike; izvan Afrike, najveća je smrtnost u nekim državama Azije) - navedene ciljeve i podciljeve UN-a vezane uz borbu protiv AIDS-a i opis uključivanja UN-ovih ciljeva u djelovanje EU (cilj 3.: <i>dobro zdravlje i blagostanje</i> za ljude svih generacija, EU podržava akcije za smanjenje smrtnosti od kroničnih bolesti, smanjene rezistencije bakterija na antibiotike, zaustavljanje HIV/AIDS-a kao i tuberkuloze, hepatitisa i sl.; do 2030. godine iskorijeniti epidemiju AIDS-a)
-------	---

3. zadatak: **5 bodova**

1 bod	Za sva tri točno upisana podatka za pojedinu državu (dozvoljeno je odstupanje od +/- 0,2).
0,5 bodova	Za dva točno upisana podatka za pojedinu državu.
0 bodova	Za manje od dva točna podatka, za neupisane ili netočno upisane podatke za pojedinu državu.

	DR Kongo	Zimbabve	Indija	Brazil	SAD	Ukrajina	svijet
postotna promjena ukupno zaraženih HIV-om	- 36	- 20	- 9	+ 154	+ 59	+ 195	+ 43
postotna promjena novih slučajeva HIV-a	- 75	- 79	- 73	+ 27	+ 22	+ 97	- 35
postotna promjena umrlih od HIV- a/AIDS-a	- 78	- 80	- 51	+ 7	- 56	+ 19	- 44

4. zadatak: 9 bodova

a) i b) 2 boda

1 bod	Za svaku potpuno točno ucrtanu os u skladu s uputama, kao i oznake na osima (kod X osi obratiti pozornost na raspored stupaca).
0,5 bodova	Za svaku os na dijagramu na kojoj nedostaje jedan element (oznake, razmak, odgovarajuća duljina).
0 bodova	Za jednu ili više netočno ucrtanih ili neucrtanih oznaka na obje osi.

c) 1 bod

1 bod	Za obje imenovane osi u skladu s pravilima geografskih grafičkih metoda. - uz X os upisano: Država / Države - uz Y os upisano: % / Udio / Udio (%)
0,5 bodova	Za jednu os imenovanu u skladu s pravilima geografskih grafičkih metoda.

d) 1 bod

1 bod	Za sva tri točno ucrtana i obojena pravokutnika u tumaču i upisan opis uz njih.
0,5 bodova	Ako nedostaje jedan ili više opisa uz pravokutnike, ili opisu nisu odgovarajući ili pravokutnici nisu ucrtani prema uputi.

b), e), f) 3,5 bodova

0,5 bodova	Za točno ucrtana i obojena sva tri stupca za pojedinu državu i svijet te ispod ili iznad njih upisano ime države odnosno svijet. - priznaje se odstupanje od +/- 1 mm
------------	--

g) 1,5 bodova

1 bod	Za potpis dijagrama: Postotna promjena ukupnog broja stanovnika zaraženih HIV-om, broja novih slučajeva zaraze HIV-om i broja umrlih od HIV-a između 2000. i 2019. godine u odabranim državama i u svijetu - priznaje se bilo koja rečenična konstrukcija koja ne odstupa sadržajem od primjera
0,5 bodova	ako u potpisu nedostaje ili prostorna ili vremenska odrednica
0 bodova	ako nedostaje više elemenata potpisa

5. zadatak: **5 bodova**

1 bod	<p>Po jedan bod za osvrt na svaku sastavnicu pitanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza kretanja broja stanovnika ukupno zaraženih HIV-om i postotne promjene kretanja broja stanovnika ukupno zaraženih HIV-om u zadanim državama i u svijetu između 2000. i 2019. godine (uz osvrt na razliku apsolutnih i relativnih vrijednosti): primjer: DR Kongo, Zimbabve i Indija imaju manje zaraženih HIV-om 2019. godine nego 2000. godine što se može povezati s aktivnostima UN-a odnosno njegovih organizacija na tim prostorima dok je u Brazilu, SAD-u, Ukrajini i svijetu porast zaraženih HIV-om što se vidi i u postotnoj promjeni broja zaraženih HIV-om. - analiza kretanja broja novih slučajeva zaraze HIV-om i postotne promjene broja novih slučajeva u zadanim državama i u svijetu između 2000. i 2019. godine (uz osvrt na razliku apsolutnih i relativnih vrijednosti): primjer: DR Kongo, Zimbabve i Indija imaju manje zabilježenih novih slučajeva zaraze 2019. nego 2000. godine što se može povezati s aktivnostima UN-a odnosno njegovih organizacija na tim prostorima. U svijetu je također zabilježen manji zaraženih HIV-om 2019. nego 2000. godine dok je u Brazilu, SAD-u i Ukrajini porast broja novih slučajeva zaraze 2019. nego 2000. godine što se vidi i u postotnoj promjeni novih slučajeva zaraze HIV-om. - analiza kretanja broja umrlih od HIV-a i postotne promjene broja umrlih u zadanim državama i u svijetu između 2000. i 2019. godine (uz osvrt na razliku apsolutnih i relativnih vrijednosti): primjer: DR Kongo, Zimbabve i Indija imaju manji broj umrlih od HIV-a 2019. nego 2000. godine što se može povezati s aktivnostima UN-a odnosno njegovih organizacija na tim prostorima. U SAD-u i općenito u svijetu je također manji broj umrlih od HIV-a 2019. nego 2000. godine što se može povezati s razvojem medicine dok je u Brazilu i Ukrajini veći broj umrlih od HIV-a 2019. nego 2000. godine što se vidi i u postotnoj promjeni umrlih od HIV-a. - povezivanje visine BDP-a s porastom ili padom broja zaraženih i novozaraženih stanovnika te umrlih od HIV-a - povezivanje utjecaja međunarodnih organizacija, posebice UN-a i WHO s značajno smanjenom smrtnošću od HIV-a
-------	--

6. zadatak: **3 boda**

1 bod	Odgovor na istraživačko pitanje uključuje ovakav ili sličan, smislen opis, ovisno o postavljenom istraživačkom pitanju: Ukupan broj zaraženih HIV-om u analiziranom razdoblju se povećava, a smanjenje je ostvareno samo u državama s najvećim brojem oboljelih. Značajno je smanjen broj novih slučajeva i broj umrlih od HIV-a/AIDS-a. Mala je vjerojatnost da će do 2030. godine UN dostići postavljeni cilj: iskorjenjivanje HIV-a u svim državama.
1 bod	Osvrt na H.1 Područje (Subsaharske) Afrike ima najveće probleme s epidemijom AIDS-a. U posljednjih dvadeset godina u tom se dijelu svijeta najviše smanjio ukupan broj zaraženih, broj novih slučajeva i broj umrlih pa je hipoteza potvrđena.
1 bod	Osvrt na H.2 Države s nižim BDP-om 2000. godine imaju vrlo velik broj stanovnika zaraženih HIV-om u odnosu na ukupnu populaciju. Do 2019. godine ukupan broj zaraženih značajno se smanjuje npr. u DR Kongu i Zimbabveu za gotovo 80 %. U državama sa srednjim višim i visokim dohotkom npr. u Brazilu, SAD-u i Ukrajini ukupan broj zaraženih i broj novih slučajeva raste. Hipoteza je potvrđena.
0,5 bodova	Za odgovor na istraživačko pitanje i osvrt na svaku hipotezu u kojima nedostaje jedan od ključnih elemenata važnih za razumijevanje.

7. zadatak: **2 boda**

1 bod za bilo koje dvije točno i cjelovito upisane reference izvora ili literature

0 bodova za netočan ili nepotpun popis izvora i literature

<p>Popis izvora i literature:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Europska unija, 2023: HIV/AIDS, hepatitis i tuberkuloza, https://health.ec.europa.eu/health-security-and-infectious-diseases/hivaids-hepatitis-and-tuberculosis_hr, pristupljeno 6. 5. 2023. - Heim, I., A. Kaić-Rak, 2018: Potpora ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda - Vodič međuakademijskog partnerstva, Ljetopis (Akademije medicinskih znanosti Hrvatske) 16, 34 – 40. - IHME, Global Burden of Disease, 2019: Udio umrlih od HIV-a / AIDS-a diljem svijeta 2005. godine, https://ourworldindata.org/grapher/share-deaths-aids, pristupljeno 6. 5. 2023. - IHME, Global Burden of Disease, 2019: Udio umrlih od HIV-a / AIDS-a diljem svijeta 2019. godine, https://ourworldindata.org/grapher/share-deaths-aids, pristupljeno 6. 5. 2023. - Our World in Data, 2023: Broj umrlih prema uzroku u Bocvani 2019. godine, https://ourworldindata.org/grapher/annual-number-of-deaths-by-cause?country=~BWA, pristupljeno 6. 5. 2023.

- Our World in Data, 2023: Broj umrlih prema uzroku u Mozambiku 2019. godine, <https://ourworldindata.org/grapher/annual-number-of-deaths-by-cause?country=~MOZ>, pristupljeno 6. 5. 2023.
- Our World in Data, 2023: Gross Domestic product, https://ourworldindata.org/grapher/gross-domestic-product?tab=chart&country=COD~ZWE~IND~USA~BRA~UKR~OWID_WRL, pristupljeno 6. 5. 2023.
- Our World In Data, 2023: HIV / AIDS, <https://ourworldindata.org/hiv-aids>, pristupljeno 6. 5. 2023.
- Our World in Data, 2023: World Population Growth, <https://ourworldindata.org/world-population-growth>, pristupljeno 6. 5. 2023.
- Roser M., H. Ritchie, 2019: HIV / AIDS, <https://ourworldindata.org/hiv-aids>, pristupljeno 6. 5. 2023.
- UNAIDS, 2020: Novi slučajevi osoba zaraženih virusom HIV 2020. godine, pristupljeno 6. 5. 2023.
- Ujedinjeni narodi, 2023: Goal 3: Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages, <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>, pristupljeno 6. 5. 2023.